

Sacrâ Theologiâ Doctorali laureâ fulgebat, ejusdem Ecclesiae Antistite invitante, ad id tandem adductus est, ut inter eos annumerari se et admitti postularet, qui ad eam obtinendam aderant. His igitur, quae de juris praescripto observanda forent, praemissis, ipsoque ad eandem rite electo: ubi primùm id ad patriam urbem, et ad plebem sibi commissam perlatum est, de Viro egregio sibi jamjam quasi eripiendo moeror et dolor cunctorum animos occupassent. Nisi quòd ex pluribus in dies clariùs emicantibus indiciis, id compluribus esset ratum compertumque: Deum scilicet, qui in electorum salutem, et Ecclesiae suae ab Oriente ad Occidentem usque diffusae bonum, tum prospera, tum adversa omnia dirigit, consilio providisse: ut, tum, cum omnia jam permisceri, et persecutionis rabies imminere videbatur; ille, qui tenebras ipsas coelesti lumine dissipare, quique in rectum salutis tramitem reducere devios, atque piorum animos in bono confirmare, utpote sapientiâ ac fortitudine praestans, maximè idoneus, tum quidem Mechoacanensi Ecclesiae praestò adesset; tum verò, et qui jam merito afficiebatur honore, forsitan eumdem ad ampliora divinitus etiam postero tempore vocandum, non improvidâ mente praesagirent.

In Mechoacanensis igitur Ecclesiae Senatam cooptatus, quam vitae rationem instituerit, quantoque in exsequendis sui Officii muniis studio Vir tantus se gesserit: vobis, Auditores charissimi, qui ejus in omnibus quae ad Dei gloriam conferrent, gerendis zelum, eumque secundum scientiam, optimè nôstis, non modò non obscurum, quin et facilè pro comperto habebitur. Sed, ut ex multis pauca meminerim: quanta ejus virtutis lux illico effulsit! Quantus ordinis, legumque observandi studium! Quàm ipse et in alios benignitate, et in seipsum severitate con-

spicuus! Quid verò de eâ, quam rectam et prudentissimam expediendis in negotiis, consiliisque praebendis viam et rationem adhibebat! Quàm, ut aliàs, Officii munia solerter exsequebatur! quantùmque et aliis, cum res postularet, opem ferre alacer animus ac promptus! Sed, qui primò inspicienti omne suum tempus aliorum temporibus transmittere videbatur: is rursùs, propiùs accedenti illud omne scientiarum litterarumque crederetur studiis insumpsisse.

Unde etiam id consequeretur opus fuit, ut non modò ob ingenii, officii, morumque suavitatem, et sociorum, et inferiorum animos sibi grato sensu, amore, reverentiâ devinxerit, admirationeque suâ maximâ perculerit; sed gravissimo etiam Antistitis Mechoacanensis judicio eximiè probaretur. Quod, ut palàm fiat, primo, nec infirmo fuerit argumento, quòd secundo labente anno postquam in Moreliensem Urbem pervenerat, Noster Raymundus ab Illmo. illo Antistite, D. D. D. Clemente à Jesu Munguía, qui cum ingenii ac litterarum, tum prudentiae ac fortitudinis laude praeclarus, Ecclesiae ac Patriae decus effulsit: quique divinitus insigniebatur dono, ut ad quid muneris aptum cujusque ingenium primo quasi intueretur aspectu: Seminario Mechoacanensi regendo praeficeretur. Ut autem illum sic non modò honore fuisse affectum amplissimo; sed gravissimo etiam oneri subeundo delectum, perspiciatur: quaedam hinc in memoriam revocare praestabit.

Jam saeculo decimo sexto, anno circiter quadragésimo, Illmus. D. D. Vascus de Quiroga, primus Mechoacanensis Antistes, apostolicis virtutibus praeclarus; ingenio ad ardua quaecumque in primis aptissimo; et ad veri nominis civilitatem populis recenter conversis inducendam, ac subitis et mirificis incrementis provehendam divinitus de-

lectus: ante Synodum Tridentinam celebratam quasi ipsius Concilii vota praeveniens, Collegium erexerat. Quo postea in urbem Dioeceseos primariam translato, junioribus ad scientiam et virtutem informandis, plus quam duobus saeculis, prout ex historicis constat documentis, optimè fuerat provisum. Cumquè illud sub nomine Sti. Nicolai Episcopi erectum Collegium praeclarâ admodum laude tam longo temporis spatio exstitisset, Seminario Tridentino, quod posteriori tempore fuerat erectum, in unum copulatur. Cùm verò utrumque optimè de Ecclesiâ ac civili societate semper fuisset meritum: Seminarium, prout par erat, ingeminato sic decoris splendore fulgebat. Eorum denique, qui Collegio ipsi moderando praeuissent, quique scientiae ac prudentiae laude praecelebant, praeclarum ipsum nomine ac decore: Seminarium, eò celebritatis devenerat, ut cum Noster Raymundus ipsi fuit electus moderando, eò undique magno numero confluentes maximo sibi honori ducerent, si eidem inscriberentur alumni. Institutio praeterea, tum ordine rerum, tum idoneis professoribus delectis, summis omnium efferebatur laudibus. Inibi igitur, sicut optima institutionis ordo sapienter constitutus, utque maximus laborum fructus: ita et Superioris cujuscumque munus, ut honore praestans, arduum: Rectoris autem, sicut honore praestantissimum, sic oneris causâ difficillimum.

Quod quidem ex eo praesertim, quod temporibus et veritati et bono maximè infestis, omnia ubique locorum permisceri incoepit; at ibi vel praecipuè, ubi ut scientiarum clarior in dies cultus evaserat; ita, quibusdam pro suâ, nec bonâ quidem causâ, agentibus, pestis dum quaedam librorum grassabatur, qui à severitate morum, imò ab omni recti et honesti sensu legentium animos, praesertim junio-

rum, avertere nati et idonei: opinionum monstra simul erumpere, societatisque ipsius paci ac bono maxima jamjam imminere pericula. Quae cum ita forent, arduumque, quam quod maximè, Seminarii illius dirigendi munus: eum, cujus vires tanto oneri nec diutius, nec nisi aegrè ferendo aequarent, è millibus si seligeretur, unus, inveniri vix posse, altè omnium animis insederat.

Numquid sed enim Vir egregius in eo, quod tum sibi injungebatur munus; in iis etiam in proximo sibi injungendis, omni quidem tempore difficilibus, pro temporum autem conditione difficillimis: divinâ credatur ope destituendus? Animum advertite quaeso, ut intueamini, quòd cum perspicacem illius ingenii vim neque hactenus latentia mala, neque imminetia effugiant: omnibus his pro rerum varietate, et personarum indole, remedia adhibeat praesentissima: idque, ut generoso decent animo, timore, odio, cupiditate alienus; quamque omnia suaviter ac fortiter gerat, in similitudinem Supremi illius universorum bono providentis Numinis.

Si autem singula considerentur, quid de eâ, quam ab ipso Mechoacanensi Antistite adeptus est existimatione pro Collegii moderatione adeo sapienter perfunctâ, idque integro decennio et tricennio? Quid de eo, quòd juniores, ipso moderante, in scientiarum non modò, sed etiam et precipuè in virtutis amore et cultu in dies ita ardentè progressi sunt, imperturbatâque adeo animi tranquillitate, ut nihil ob stare, sed potiùs abesse temporum calamitas videretur, quâ ipsa Ecclesia, et Ecclesiae decus maximum, ipsa Seminaria ex gentis nostrae memoriâ afficiebantur? Quid, quòd idem Antistes, cum in exilium actus, inter primos quos, ut suas in Dioecesi gubernandâ vices gererent, nominavit, Nostrum

Raymundum elegit? Quid de ejus prudentissimâ, expeditissimâ, rectissimâ administrandi ratione? Quae ea fuit, quae et Antistitis laudibus, et hostium persecutione optima probaretur. Quid de tempore quo exulavit? Quantùm ab hostili animo eum vexare delectatis, et vel ab ipsâ repentinâ aëris et locorum mutatione affectus molestiis! cùm vel primùm in longinquo positus, et extra Dioecesim; vel cùm in ipsam reversus, exulare tamen coactus!

Jam equidem, credo, nôstis, quàm fortiter quàmque prudenter in omnibus se gesserit: ipsis hostibus iterùm et saepius, tùm illo quidem, tùm postero tempore ejus in bono constantiam, ejusque invictam fortitudinem omni praeconio extollere coactis.

Quibus verò enarranda verbis, quantùm eo etiam temporis intervallo ad juniorum institutionem laboraverit! Cùm enim in urbe Episcopali jam ab aliquot retro annis, nec modò impediretur Seminarium, sed etiam illius restituendi spes ipsa praecisa videretur: cùmque ad Collegium alibi erigendum, et suo in Ecclesiae bonum ferventi studio impelleretur; et Mechoacanensis Antistitis vota accederent: iis, qui sacrae militiae adscribi cupientes, quique suis votis frustrari Noster Raymundus maximè dolebat, efformandis, in Celayensi Urbe Collegium constituit: sapienti adeo ratione et ordine, ut in ipso, supra id quod ex temporum calamitate sperari licebat, efformandis rite clericis verò Seminarium effloresceret: unde paucis labentibus annis fructum maximum colligere licuit.

Ubi ex Celayensi tandem in Moreliensem urbem regredi datum: tunc, ut par erat, Seminario restituendo adlaboravit. Temporumque ac rerum adjunctis aliquâ ex parte faventibus, solerter, quae adhuc supere-

rant, media adhibens, novisque studio et zelo indefesso procurandis assiduus: adeo ad exoptatum exitum, Deo adjuvante, feliciter pervenit, ut Seminarium illud non denudò videretur restitui; sed quasi à somno excitatum, novâ luce recreari. Et quamvis aere, humanisque praesidiis destitueretur, nec idcirco dolens, sed potiùs se quasi vinculis expeditum sentiens, tandem subitò juvenili robore ac decore donatum, illud meritò posset occinere: *Renovabitur ut aquilae juvenus mea* (1); et tanti Viri exemplo ante oculos praeferenti, melioris aevi juvenum selectissima cohors, verae sapientiae et virtutis viam ingressa, in earumque castris promereri percupida, vehementissimo Dei gloriae procurandae zelo, acriori cursu ad optima quaeque enitens, ardentissimo Ecclesiae et Patriae amore raperetur.

Quid plura? Rursus Dioecesi ab Ilmo. Mechoacanensi Antistite administrandae praefectus, quanto studio, quàmque rebus omnibus sapienter providendis cooperator fidelissimus! Ut non immeritò bonos ac pios homines laetitiâ; iniquos etiam reverentiâ, cunctos denique admiratione perculerit: jamque in illo sicut Episcopale meritum et virtus, ità etiam Episcopale decus et dignitas praefereret.

Tum verò, cum à Maximo Pontifice sanctissimae sanè memoriae Pio IX Episcopus Queretarensis fuisset renuntiatus: quàm ipse modestiâ et humilitate actus, id semel atque iterum deprecabatur, ne sibi onus tantum imponeretur! Nec mirum, si vel ipsis Angelicis humeris formidandum onus humiliter, etsi assiduè, recusaverit sibi imponi: cùm et ipse Moises, dum ad liberandum ex ferreâ Aegypti captivitate populum Israël mitteretur à Domino,

(1) Ps. CII, vers. 5.

honorem et onus recusandum censuerit. Si autem id, quia humilitate factum, Deo jucundum: num verò, quod Noster Raymundus, humilitate etiam actus, deprecatus est, argui possit aut reprehendi?

Apostolico verò imperio sibi injuncto, quantà ad suum munus exsequendum sollicitudine excitatus! Tunc feliciter illud tandem Queretarensi Ecclesiae obtigit bonum, quo, calamitate brevissimè superventurâ, foret privanda. Neque, quòd haec dixerim, mirari oportet: quandoquidem temporis intervallum, quantumcumque id demum fuerit, si tamen fine absolvatur, meritò dicendum brevissimum. Etsi verò illud ex oculis ereptum, felicissimum tamen cum fuerit, tantisque nos cumulârit bonis, numquam ex animis grato sensu affectis recessurum, sed sempiternâ memoriâ consecrandum!

Dei igitur sapientissimè omnia providentis ordinatione dispositum, ut Vir egregius, qui vel celeberrimis ex hâc Novi orbis regione Dioeceses, imò vel ipsius Europae antiquiores et celebriores dignissimè fuisset, si ad eas regendas eligeretur, rector: parvae, et pauperi, et recenter erectae Ecclesiae praeficeretur. Cur verò ità factum, Auditores Charissimi? Absit, ut Dei consilia, creaturis inscrutabilia, ego miser perscrutari praesumam. Sed si mihi id quod sentio, quodque ex rebus ipsis conjecerim, dicere liceat: non modò hujus Ecclesiae bono, sed aliarum etiam gentis Mexicanæ Dioeceseon utilitati et bono Deum, Queretarensi Ecclesiae eum praeficiendo, providere voluisse, non admodum obscurum videtur. Cùm enim haec Queretarensis Urbs ibi sita sit, quò frequentissimae adiri ac faciliores viae confluunt, inde etiam facillimè quaqua-versus tanti luminis radios spargi decebat. At enim clarissimum Episcopum non suae tantùm Ecclesiae illu-

minandae, sed etiam caeteris à Deo lumen datum, salus, columnaque rerum: ipsa historica documenta monstrârunt. Nec omittendum, prae caeteris Ecclesiis huic, speciali dono, à Deo tantum decus, tantùmque felicitatis sperandum non incongruum videri. Imò etiam id Dei pietati congruere videbatur. Cui, ut fidelibus populis denegare numquam aut procrastinare; sed potiùs retribuere, idque protinùs, praemia maximè cordi est: ità et eorum necessitatibus subveniendis apta, imo et aptissima sapienter ac misericorditer largiri beneficia. Quid verò Ecclesiae longioris viduitatis aerumnâ confectae, quidve filiis amissi Parentis dolore desolatis, consolationis aut levaminis: populo praesertim pietate in Deum, filiali erga Beatissimam Dei Genitricem devotione, et Catholicae fidei professione, quàm qui maximè praestanti: aptius quidnam, aut Dei magis pietati consonum, quàm ipsi Ecclesiae eum Praesulem praeficere, cujus gloria in ipsam ac decus redundaret? Nec verò à divinâ largitate anteacto tempore accepta beneficia huic refragabantur spei. In quibus nec minimum illud, quodque memoris animi sensu praedicandum, ejus tunc tam praeclarum sperabatur praemium. Etenim illud etiam fuerat divinae pietatis beneficium, quòd Queretarensis plebs, non obstantibus iis, quibus ad impietatis et corruptorum morum viam ingrediendam ex viciniâ, ut ità dicam, incitabatur: Catholicae veritatis apprimè tenax; neque, prout ex temporum calamitate formidandum, à moribus suae fidei consentaneis descivisset. Deo igitur misericorditer providente, Deique ipsius Genitricis ope splendidiori in dies lumine populum suum laetificante, illa tandem feliciter illucescebat dies, cùm post longam Ecclesiae viduitatem, vir pietate, ingenio, et scientiâ non tantùm Theo-

logicâ, sed etiam historicâ eruditione et litterarum humaniorum laude praeclarus; quique undevigesimi nostri calamitosi saeculi indolem, conditionem, vulnera non theoreticis modò et privatis elucubrationibus, sed etiam ex publicis rerum eventibus, luctuosâ tempestate praecipuè, et optimè comperta haberet; et peritissimè, remedia malis adhibendo, tractâsset: idemque fortitudine, benignitate, omni denique virtute praestans, utpote feliciter à Deo in dulcedinis benedictionibus praeventus: humili et parvae ipse maximus praeficeretur Ecclesiae.

Cujus, jamjam in Episcopum consecrandi, quanta modestiae ac pietatis lux, et in Venerabilem Illmum. D. D. Vascum de Quiroga, primum Mechoacanensem Antistitem, quàm reverentiae ac devotionis praeclara significatio! Cujus quàm in se ipso imaginem fideliter expresserit, ejusque esset quasi virtutis haeres eximiae, Noster Praesul in iis quae ante omnium oculos fulgebant, spiritûs paupertate, et ad Dei gloriam zelo numquam laboribus exhausto, abunde comprobavit.

An verò silentio praetereundum id, quod modestiae, quae in prosperis maxima refulget, specimen praebuit: cum, jam ad suae Dioecesis Episcopalem Urbem pergens, breviori omissâ viâ, longioremque arripiens, tempore anni alieno, ipseque valetudine haud satis firmâ, quamprimum difficiliori itineri se commisit? Tunc verò, publicam et sollemnem refugiens civium receptionem, quasi subitò fidei populo praesens factus, publicum nihilominus amoris ac venerationis accepit ejusdem populi testimonium; qui in Dei domum, ut ibi Deo debitae redderentur grates, suum jam diu exspectatum, sibi tandem feliciter in nomine Domini advenientem Praesulem comitatus est euntem.

Ex eâ vero die, quâ populo Parens, quâ Queretarensi Ecclesiae Sponsus divinitus est redditus: quae et quanta verae sapientiae documenta ex ipsius et dictis, et scriptis, et factis promanârint; quantoque pro Domini gloriâ procurandâ zelo adlaboraverit enarrare, aut saltem enumerando indigitare mihi admodum difficile, imò ferè impossibile videtur. Cùm illius igitur vitae rationem hujus temporis spatîo, non prout res ipsae postulabunt, sed pro mei tenuitate ingenii pressim, et jejunè forsân, exponere satagam, mecum benignè agatis opus est.

Quanto igitur ad perfectionem et veri nominis sanctitatem adipiscendam animi sui studio ac contentione raperetur! Illud scilicet altè suo cordi repositum: *Sancti eritis, quoniam ego Sanctus sum* (1). Orationi, studio, negotiis expediendis totum vitae spatium insumebat. Cunctis profectò, Clericis praesertim, eum adire cupientibus, etiamsi resalutandi tantùm causâ id facerent, aditus facilis patebat. Omnibus affabilis, et benignus; suè verò severus exactor. Etsi maximo defatigaretur labore, brevi tantùm somno indulgere. Mensâ sobrius; vestitu asperiori usus. Etsi infirmâ valetudine, sibi non prospicere. Quod verò sibi denegabat levaminis, alteris tamen, coelesti prudentiâ ductus, auctor erat ut, datâ occasione, concederetur. Vana respuens, solida tantùm sequi: veritate solummodo et bono delectari.

Cùm autem domûs Domini zelo esset accensus, Templorum nitor, sacrorum vasorum, sacerdotalium vestium, suppellectilis denique templorum mundities; missarum, quàm frequens dabatur, in Ecclesiis celebratio; divini eloquiî praedicatio; cultûs decus et sollemnitas illi maxima et assidua sollicitudo.

(1) I. Petr. I, vers. 16.

Ut verò Sacerdotes eâ morum sanctimoniâ fulgerent, quam et ipsa dignitas Sacerdotalis exigit, quaeque populis ad imitationem sanctitatis simul exemplum foret et stimulus: quanto zelo adlaboraverit, omnibus perspectum: utque pro ipsorum Sacerdotum paucitate, neque eâ obstante, populi spiritualibus subveniretur necessitatibus, sacramentorum quotidianae administrationi sufficienter consulere, omnibus denique provideretur sapienter.

Quanto animarum zelo, ut populum sibi commissum, in fide et charitate tûn in Deum, quum verò ad invicem; omnes demum omni bono firmaret! Nec frustra. Deus quippe humilibus opem ferre praesertissimam in deliciis habens, Praesulem Nostrum in sublimiori locaverat, ut quasi lucerna ardens et lucens, suo non modò gregi, sed etiam Mexicanæ Ecclesiae universae praeluceret. At enim magis in dies charitatis accensus flammis, à Deo acceptum lumen fidelis administer spargere delectatus, charitate, quâ ipsius cor fervens erat, cunctorum corda flammescere satagebat.

Sacrosancta igitur Religionis dogmata, fidei nostrae ab Ecclesiâ proposita, quaeque singulis essent in praxim deducenda officia, perspicuè et accuratè exponens: gravi, sedulâ, perpetuâ ad pietatem, et charitatem et justitiam, ad omnigenam denique virtutem adhortatione, nec molestiis fractus, nec aliis ferè innumeris sui Officii muniis praepeditus, nec temporis angustia coarctatus, supersedebat. ; Ut pastorali prorsus sollicitudine studebat, et piorum animos in bono obfirmari, et peccatores à devia perditionis ad rectum salutis tramitem deduci! Quàm verò, sive per seipsum, sive per alios ejus zelo exercendo fideliter cooperantes, iisque remediis ad mala avertenda adhibitis, quae tempori, caeterisque rerum, et personarum

adjunctis magis congruere coelestis planè prudentia suggesserat: et discordes animos in concordiam adduci, et pericula et scandala arceri, solers, iisque saepenumero non frustra, incumbere!

Omnes, et suos, et caeteros quoscumque affabilitate, longanimitate, charitate effusus, ut filios in Domino complectens, non modò sibi ipse, de quo nec tantisper cogitans, ut privatus; sed etiam, id quod maximè sibi cordi, Domino devinciebat.

Cùmque, sive praeceptis, sive consiliis adhibitis procederet, prudentissimum ubique se ostenderet; vique ipsius charitatis ageretur; et quamvis malorum interdum acerbitate compulsus, atque quorundam in malo obstinatione coactus, severiorem se gereret, charitate tamen ad id etiam adductus: quia ipsum etiam Christi charitas urgebat. Hinc factum, ut ejus exemplo omnium animis illud fuerit insculptum: *Sectamini charitatem: aemulamini spiritualia* (1).

Domi parvam familiam alebat. Nec mirum: cùm viduis, et orphanis, omnibusque calamitate oppressis, paternâ prorsus sollicitudine providens, alia sibi familia foris esset; magnus scilicet pauperum grex, quorum subveniendis necessitatibus, et per se ipsum et per alios, praesertim verò per socios Collationum Sti. Vincentii à Paulo, diligenter, magnisque saepe, pro reditu suorum tenuitate impensis, invigilabat. Egregius sic imitator Domini Nostri Jesu Christi, *qui pertransiit benefaciendo* (2).

Sed ex his quibus populum suum ad fidem et charitatem informabat, illud forsitan velut praecipuum commemorandum: in quo, dum et coelestis sapientia et fortitu-

(1) I. Corinth. XIV, vers. 1.

(2) Act, X, vers. 38.